

se mu hotele smejati, a v pogledu je ležalo nekaj daljnega, prečudnega. Ni se mogel že jasno zavedati in oči so mu plašno in zbegano iskale po prostoru.

»Ali bi povedal, ali ne?«

Kopica zdolgočasenih obrazov se je ozirala vanj.

»Ne povem!«

Zagrizel se je z zobmi v sluznico, da bi bol prevpil z bolečino, se nasmejale in prisedel k ostali družbi.

»Tako!« je zaklical Horvat, ki je medtem izpraznil nekaj čaš. »Pravim ti, Jernejče. Ikare naš, ti najlepši si med nami, ti najsvetejši si med nami. Lahko bi ženski Kotor v blaznost pripravil, lahko bi Maro vlačil za lase po sobi, če svet ne bil bi ti.«

Mara je srdito zakričala. Horvat je gledal v Jernejčev obraz. Ta je bil, kot da ne posluša.

»Čakaj, poročnik, pesem ti zapojem!«

Objel ga je v polpijanosti, poljubil na lice in zapel hripavo:

»Ti najlepši si med nami, ti hrabri Ikare, ti duša presvetniška!...«

Družba je zaploskala. Jernejec bi bil rad vstal in šel. Zunaj pa je ležala noč in sence gora so bile kot strahovi in legale so na zaliv, na vso okostenelo pokrajino. Groza, ki mu je vse popoldne glodala srce, se je prikazala znova. Zbal se je kot otrok, ki so mu odvzeli nekaj prelepega. Vse dni svojega življenja je sanjaril in čakal, a komaj mu je bilo dodeljeno, že se je razbilo, vse nenkrat, v uri, ko je pričakoval živega rojstva svoje krvi, ko je že vriskal v očetovstvu. Kot otrok se je otepal misli, črnega netopirja, ki se mu zaletava vse popoldne v misli, mu grize v dušo in v mozeg.

»Ne smem nocoj domov!« je vzkliknil glasno. »Daj vina, Horvat!«

Prestrašili so se za hip vsi, ko je spregovoril, a v naslednjem trenutku se je veselo zakrohotal, udaril z dlanjo Horvata po rami in vsa družba se je spustila z njim v smeh.

»Pa si res čuden človek, Ikare,« je momljal Horvat in hitel točiti vino. »Prekrasen človek si in vedno si kako novo izmisliš. Tak glas si imel poprej, kot da bi vstajal iz groba. Res, dovršeni hudič si ti, Jernejec!«

In Jernejec je zvrnil čašo, črni dalmatinec mu je zaplaval v kri, izpil je še eno, črni dalmatinec mu je mamil mozeg, izpraznil je tretjo, in duša se je pričela pogrezati v

Miha Maleš, Portret

dalje, v čudoviti prostor, ki je bil lep in velik do razkošja. Zagrebel je prste v kodre in strmel v tla, soba se je pogrezala v nič, tovariši so izginjali v neko zemljo, ki je njemu tuja, ki je ne more doumeti on, nekdanji otrok planin, pastir s pobočij Košute, sedanji pilot, premagavec nebesnih sinjin in neprestani borec s smrtjo. — S strojem grmi v prostor. Ogromna ognjena obla mu visi tik nad glavo, tam iz daljnih prepadov se prožijo proti njegovim nogam v belo odejo pokrite gore, vrh njih stoji žena z otrokom v naročju in ga pozdravlja z roko, z živo golobičko, ki bi se rada sprostila telesa in se dvignila k njemu v ozračje. »Pridi, Jožef! Pridem, Majda!« Stroj grmi skozi prostor. Tik pod srebrnimi krili so bele gore. Pastirji v dolinah se čudijo orjaškemu orlu pod nebom. Ovce zbegano beže med čeri, on se sklanja iz ladjice. — »Majda! — grabi, grabi za belo roko — Majda —«.